

Pediatrica pre prax – 50. pediatrické dni „Pediatrica pre prax“

MUDr. Dagmar Székyová, MUDr. Klára Törökóvá

2. detská klinika LF UK a DFNSP, Bratislava

Tradičná každoročná pediatrická konferencia 2. detskej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave je najstarším podujatím pediatrického odborného kalendára. V tomto roku sa uskutočnil v dňoch 15. až 16. apríla jej jubilejný, už 50. ročník v príjemnom prostredí priestorov City Hotelu Bratislava. Odborná konferencia sa organizovala pod záštitou Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou a Slovenskej pediatrickej spoločnosti. Prípravu konferencie a konferenčných materiálov zverili členovia programového výboru pod odborným vedením prof. MUDr. Lászla Kovácsa, DrSc., MPH aj tento rok do rúk vydavateľstva Solen, profesionálneho organizátora odborných podujatí. Aj tento rok prichystal programový výbor pestrý dvojdňový odborný program, do ktorého zaradil prednášky o dôležitých aktuálnych problémoch pediatrie ako aj otázky z hraničných odborov. Pri zostavovaní programu vychádzali z požiadaviek z praxe. Účastníci konferencie mali možnosť získať nové poznatky aj z oblasti zdravotníckeho práva. Program aj tento rok dopĺňali memoriálne prednášky zahraničných odborníkov a monotematické odborné sympóziá.

Dojímavým momentom v úvode konferencie boli gratulácie k životným jubileám spojené s odovzdaním cien našim súčasným aj bývalým kolegom – primárke kliniky MUDr. Anne Hlavatej, PhD., emeritnému primárovi kliniky MUDr. Jozefovi Lukáčovi, PhD., doc. MUDr. Želmíre Mišíkovej, PhD.

Úvodný blok prednášok v prvý deň konferencie bol venovaný **novým trendom vo výžive dojčiat ako aj problémom spojeným s výživou a stravovaním detí**. MUDr. Iveta Čierna, PhD. informovala o nových odporúčaniach ESPGHAN vo výžive dojčiat, predovšetkým o vhodnom časovom zavedení kompletnej výživy. MUDr. Anna Hlavatá, PhD. sa venovala vo svojej prednáške včasnej diagnostike a liečbe dyslipoproteinémií a skrínin-

govým programom v detskej a adolescentnej populácii. Cieľom predložených opatrení je znížiť kardiovaskulárnu morbiditu v dospelosti. S kladnou ale i zápornou úlohou tukov vo výžive nás oboznámila MUDr. Katarína Babinská, PhD., MSc. z Ústavu fyziológie LF UK. Je potrebné venovať pozornosť nielen množstvu tukov vo výžive, ale aj ich kvalite a štruktúrnemu zloženiu. MUDr. P. Malovič z Kliniky telesnej výchovy LF UK nás vo svojom príspevku oboznámil s rizikami spojenými s užívaním potravinových doplnkov u športujúcej mládeže. Tento problém začína byť rozšírený a vystupuje do popredia aj v súvislosti s takzvaným zdravým životným štýlom. Posledný príspevok tohto bloku MUDr. Evy Vitáriušovej bol venovaný doterajším skúsenostiam so skupinovým intenzívnym terapeutickým programom pre obézne deti, ktorý vznikol v marci 2009 na 2. detskej klinike LF UK a DFNSP v Bratislave.

Po krátkej prestávke nasledovalo odborné **sympóziom generálneho partnera konferencie, firmy Nutricia**. V tomto bloku odzneli prednášky venované **klinickým možnostiam využitia probiotík** (doc. MUDr. J. Nevala, CSc.), **ako aj prebiotík** ako súčasti umelej dojčenskej výživy (MUDr. J. Bronský). V ďalšom príspevku MUDr. Kateřina Uxová upozornila na význam výskumu v oblasti **umelých mliečnych formúl dojčenskej výživy**. Stále pretrvávajú snahy priblížiť zloženie umelých mliečnych formúl zlatému štandardu – a to materskému mlieku. Posledný príspevok bol venovaný častému problému, **alergii na bielkovinu kravského mlieka** (MUDr. Eva Sito).

Po obednej prestávke nasledovalo odborné **sympóziom spoločnosti TEVA**. Autor prvého príspevku MUDr. P. Jarčuška poukázal na možnosti **využitia makrolidov v liečbe komunitných infekcií** v detskom veku. O význame **dekongestív v liečbe rinosínusitídy** u detí informovala MUDr. G. Pavlovčinová.

Nasledoval prednáškový blok podporený z edukačného grantu spoločnosti MSD. **Alergická rinitída** patrí v súčasnosti medzi

najčastejšie alergické ochorenia. O súčasných trendoch a možnostiach v jej liečbe ako aj významu alergénovej imunoterapie nás inštruktívnou formou poinformovala MUDr. Zuzana Kuková. Doc. MUDr. Peter Čižnár, PhD. nás upozornil na osobitosti diagnostiky **bronchiálnej astmy** v detskom veku ako aj význam jej včasnej liečby. Alergická senzibilizácia v prvých rokoch života má z pohľadu prognózy vývoja astmy kľúčovú úlohu. Na základe klinických a laboratórných kritérií je možné identifikovať rizikové deti. Možnostiam **očkovania proti ovčím kiahňam** očkovacou látkou obsahujúcou živý oslabený (atenuovaný) vírus bola venovaná prednáška MUDr. Ivety Urbančíkovej.

O správnosti zaradenia bloku venovanom **laboratórnym vyšetreniam a možnostiam ich využitia v praxi** svedčila vysoká účasť publika. Prvá prednáška MUDr. Ivany Boďovej bola zameraná na najnovšie možnosti diagnostiky a interpretácie laboratórných výsledkov ako aj liečbu infekcií vyvolaných skupinou herpetických vírusov. RNDr. Daniela Hučková z mikrobiologického laboratória HPL nás oboznámila s novými metódami diagnostiky častých vírusových infekcií. Príspevok bol zameraný na možnosti sérologicko-virologickej diagnostiky EBV, CMV, gastrointestinálnych ochorení vyvolaných (adeno-, rotavírusmi a inými) a respiračných ochorení spôsobených vírusmi influenzy A, B, RSV, adenovírusmi. Pre prax je pritom dôležitá interpretácia výsledkov a určenie štádia infekcie z vyšetrenia jednej vzorky. Ucelený obraz o nových metódach v diagnostike mykotických infekcií nám podala MUDr. M. Lisalová. Základ laboratórnej diagnostiky parazitov zažívacieho traktu stále tvorí priamy dôkaz parazita, ale stále väčšej pozornosti sa dostáva novším metódam, a to stanoveniu dôkazu antigénov. Základným predpokladom vyšetrenia je správny odber, skladovanie a transport vzorky, čo vo svojom príspevku zdôraznil MUDr. F. Ondriška. O významu sledovania detí 5 rokov po úraze hlavy v súvislosti so vznikom endokrinných zmien

Pediatr. prax, 2010, 11 (3): 125–126

u detí po traume hlavy nás informovala doc. MUDr. Ľudmila Košťálová, PhD.

Záver prvého dňa konferencie patril bloku venovanom poučným **kazuistikám** z klinickej praxe. Prvý príspevok doc. MUDr. Michala Hladíka, PhD. sa zaoberal priebehom liečby popáleniny dieťaťa z úmyselne založeného požiaru. MUDr. Zuzana Pribilincová, PhD. vo svojej prednáške „Dôsledky zbytočnej ohľaduplnosti pri vyšetrení dieťaťa“ zdôrazňuje význam vyšetrenia genitálu (ako súčasť vyšetrenia aj akútneho ochorenia), ako aj význam samovyšetrenia semenníkov od nástupu puberty u chlapcov. Nádory testes predstavujú najčastejšie solídne tumory u mužov vo veku 15 – 34 rokov a často sa skrývajú dlhšiu dobu za inými diagnózami. Polyúria a polydipsia môžu byť nielen príznakom diabetes mellitus alebo insipidus, ale ako nám MUDr. Viktor Jankó demonštroval, aj vedľajší účinok niektorých liekov. Nové poznatky v oblasti syndrómov periodických horúčok nám pútavou formou priblížil MUDr. Tomáš Dallos, PhD. Záver tohto bloku patril panelovej diskusii zameranej na význam a indikáciu niektorých bežných laboratórnych vyšetrení v klinickej praxi. Napriek pokročilému času v závere prvého pracovného dňa konferencie sa posledný príspevok stretol s mimoriadne živou diskusiou.

Štvrtkový večer končil posedením v spoločenskej sále City Hotela Bratislava. Stretli sa tu všetci účastníci kongresu, vznikol priestor pre odborné aj priateľské rozhovory.

Prvý blok na druhom kongresovom dni bol venovaný **ojedinelým chorobám**. Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH vyzval na aktívnu účasť na vytváraní Orphanetu – databáze informácií o ojedinelých chorobách a liekoch pre laickú a odbornú verejnosť. Na stránke je dostupná expertmi vytvorená recenzovaná encyklopédia pre odborníkov, informácie pre pacientov a adresár odborných služieb. Po tomto úvode nasledovali prednášky dvoch hostí z Prahy. Doc. MUDr. Alica Baxová, Csc. prezentovala klinicko-genetický obraz niektorých kostných dysplázií. Upozornila na dôležitosť rozvoja molekulovej genetiky, ktorá je nápomocná nielen pre diagnostiku, ale aj pre stanovenie genetickej prognózy pre rodinu a v prípade zvýšeného rizika sa stáva základom pre včasnú prenatalnú diagnostiku. V druhej časti bloku odznela Brdlíkova memoriálna prednáška: prof. MUDr. Milan Elleder, DrSc. priblížil problematiku lyzozomálnych ochorení, podal pútavý teoretický aj praktický pohľad na túto skupinu zriedkavých metabolických chorôb. V tejto téme

pokračovala MUDr. Anna Hlavatá, PhD., ktorá referovala o klinických skúsenostiach s liečbou lyzozomových chorôb na 2. detskej klinike LF UK a DFNSP v Bratislave. Enzymová substitučná liečba je poskytovaná pacientom so všetkými indikačnými diagnózami. V terapii Niemann-Pickovej choroby typ C a Gaucherovej choroby u dospelých sa používa substrát redukujúca liečba.

Druhý blok otváral s pozdravom v slovenčine hlavný štátny lekár Maďarska Dr. Ferenc Falus. Heimovu memoriálnu prednášku predniesol v angličtine. Priblížil systém **očkovania detí v Maďarsku**, hovoril o minuloročných skúsenostiach plošného očkovania proti pandemickému vírusu H1N1 maďarskou očkovacou látkou. Po ňom informovala garantka bloku MUDr. Zuzana Kuková o alarmujúcom vzostupe výskytu **pertussis** na Slovensku a najnovších odporúčaní Poradnej skupiny pre imunizačnú prax. Je plánované zavedenie očkovania dTaP v 13. roku života do očkovacieho kalendára, povinné preočkovanie dospelých dTaP miesto dT a vakcinácia kontaktov v rodinách s dojčatami. MUDr. Klára Frečerová sa venovala problematike **tuberkulózy** u detí a jej prevencii. Od zavedenia BCG vakcinácie v roku 1921 sa výrazne znížila úmrtnosť detí na tuberkulózu. Jej závažnou nevýhodou sú nežiaduce účinky, ktoré sa vyskytujú u 0,5 – 5 % očkovaných. Vychádzajúc z vývoja epidemiologickej situácie je na Slovensku plánovaná zmena v BCG vakcinačnej politike od roku 2010. Vysoký výskyt **hepatitídy typu A** je každoročne zaznamenaný v Prešovskom a Košickom kraji. Vo svojej prednáške MUDr. Jarmila Pertináčová upozornila prítomných, že v prevencii nákazy HAV často nedostačuje samotné dodržiavanie všeobecných hygienických zásad, pričom zaočkovanie dvomi očkovacími dávkami zanechá dlhodobú ochranu. Doc. MUDr. Katarína Holečková, PhD. z Kliniky infektológie a geografickej medicíny uviedla vlastné lekárske skúsenosti **z misií v najchudobnejších tropických krajinách sveta**, kde sa síce vďaka programu imunizácie EPI preočkovanosť každoročne zvyšuje, napriek tomu zomierajú stovky detí na očkovaním preventabilné ochorenia.

Medzi tematickými blokmi sme si mohli vypočuť **sympóziu spoločnosti Bayer o ošetrovaní pokožky novorodenca** v podaní MUDr. E. Kaiserovej a pred obedňajšou prestávkou **sympóziu spoločnosti Baxter**, kde doc. MUDr. Peter Čižnár, CSc. zhrnul **indikačné kritériá substitučnej liečby intravenóznym imunoglobulínom**.

Po krátkom obede nasledoval **blok s otázkami z praxe**. MUDr. Mária Füssiová navrhla zlepšovanie zdravotnej informovanosti rodičov. Jej výsledky dotazníkového prieskumu na ambulancii poukázali na nedostatky zdravotných vedomostí rodičov: až 81 % opýtaných neovláda spôsob efektívneho zníženia horúčky u svojho dieťaťa. Edukáciou rodičov by sa mohli znížiť nielen návštevy na ambulanciách, ale aj klesnúť počet hospitalizácií. Na potešenie organizátorov kongresu pokračovali prednášky dvoch praktických lekárov pre deti a dorast. MUDr. Eva Gibalová sa podelila o vlastné skúsenosti s diagnostikou chrípky v ambulantnej praxi. Vyhodnotila aj početnosť očkovania proti chrípke, ktorá v jej ambulancii v posledných rokoch dosahuje takmer jednu tretinu evidovaných pacientov. Rýchla diagnostika priamo v ambulanciách sa stáva dôležitou súčasťou každodennej práce lekárov prvého kontaktu. MUDr. Katarína Šimovičová využíva niekoľko osvedčených rýchlych diagnostických testov, ktoré privítajú aj rodičia pacientov pre minimálnu záťaž pre dieťa a aktuálnosť výsledku. Na konci bloku sa MUDr. Sabína Šufliarska tematicky vrátila k otázke BCG očkovania. Prezentovala kazuistiku dvoch detí s ťažkou vrodenu poruchou imunity, u ktorých vakcinácia spôsobila infekciu s následnými vážnymi komplikáciami. Ošetrovanie a liečba takýchto pacientov je veľmi náročná, u týchto dvoch detí po transplantácii krvotvorných buniek bola našťastie finálne úspešná.

V záverečnom bloku konferencie venovanému **zdravotníckemu právu** JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD. informoval publikum o forenzne významných situáciách v ambulancii.

Veríme, že 50. jubilejná pediatrická konferencia „Pediatria pre prax“ bola pre všetkých účastníkov prínosná pre každodennú ambulantnú prácu, priniesla príležitosť pre výmenu odborných skúseností a že ju aj budúci rok navštívia pediatri prvého kontaktu z celého Slovenska už tradične v príjemných priestoroch City Hotela v Bratislave.

MUDr. Dagmar Székelyová
2. detská klinika LF UK a DFNSP
Limbová 1, 833 40 Bratislava
szekyova@dfnsp.sk
